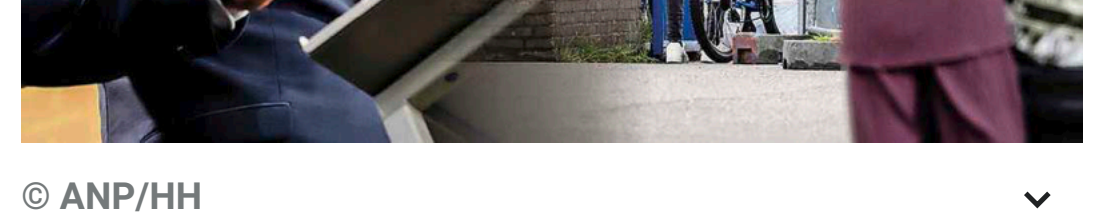

PREMIUM Lees voor

'Iemand die in eigen land wordt vervolgd, kun je niet zomaar terugsturen'

Omtzigt pleit voor een migratieplafond, maar hoe realistisch is dat?

Door EMILE KOSSEN Aangepast: Gisteren, 19:01 Gisteren, 17:15 in BINNENLAND

AMSTERDAM - Het is een van de meest in het oog springende onderdelen van het verkiezingsprogramma van Nieuw Sociaal Contract (NSC): een migratieplafond van 50.000 mensen per jaar. Hoe realistisch is dat?

© ANP/HH

Een migratiesaldo betekent niet een maximaal aantal nieuwkomers, maar is een rekensom: het aantal personen dat zich in een jaar vestigt minus het aantal mensen dat weer vertrekt. De partij van Pieter Omtzigt wil dat saldo op maximaal 50.000 per jaar zetten, zo staat in het partijprogramma dat dinsdag werd gepresenteerd. Hij betreft hierbij bewust niet alleen asielzoekers, maar ook arbeidsmigranten en internationale studenten.

Omtzigt maakt zich zorgen over het grote aantal mensen dat zich jaar in, jaar uit in Nederland vestigt. „Dit betekent dat we elke twee jaar een stad met de omvang van Tilburg moeten bijbouwen om nieuwe mensen te huisvesten.” Ook neemt de druk op de gezondheidszorg en het onderwijs toe door het grote aantal nieuwkomers.

BEKIJK OOK: Omtzigt: migratie maximaal op 50.000 mensen per jaar

De afgelopen tien jaar vertrokken gemiddeld 150.000 mensen uit Nederland. Met Omtzigts migratiesaldo zou het betekenen dat Nederland jaarlijks nog 200.000 migranten zou binnenlaten. Vorig jaar kwamen er 403.000 migranten naar Nederland, onder wie 100.000 Oekraïners. In de jaren ervoor lag het saldo tussen de 68.000 en 107.000 extra inwoners.

Onderscheid

Omtzigt hoopt het aantal migranten te dempen met nieuw beleid. In de asielprocedure wil hij onderscheid maken tussen politieke en oorlogsvluchtelingen. Die laatste groep zou voortaan alleen tijdelijk mogen blijven en minder kans hebben op gezinshereniging. Dat was tot 2000 al zo, maar veel oorlogsvluchtelingen probeerden destijds via de rechter alsnog te worden erkend als 'permanente' vluchteling.

Studiemigratie lijkt relatief het makkelijkst te beperken. Het hoger onderwijs heeft jarenlang actief buitenlandse studenten geworven. Afgelopen jaar begonnen 41.000 buitenlanders hier een hbo- of universitaire studie. Door opleidingen weer veel vaker in het Nederlands aan te bieden, zou dat aantal naar verwachting stevig dalen, denkt Omtzigt. Ook wil hij de maximale instroom van internationale studenten koppelen aan de hoeveelheid woonruimte die er in studentensteden is.

'Selectiever'

Arbeidsmigratie beteugelen is lastiger, omdat veel buitenlandse werknemers uit een ander EU-land (39.000 in 2021) komen. Omtzigt hoopt 'meer grip' te krijgen op arbeidsmigratie door strenge eisen te stellen aan arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden en die 'strikt te handhaven'. De uitzendsector moet worden gereguleerd en Nederland moet 'selectiever' zijn bij het verwelkomen van nieuwe bedrijven 'waar vacatures vooral zullen worden bezet door nieuwe groepen arbeidsmigranten'. Als voorbeeld noemt NSC de grote distributiecentra.

BEKIJK OOK: Dit staat er in programma van Omtzigts NSC

Grote vraag: wat als het migratiesaldo wordt overschreden? Gaat dan de deur dicht? Bij asielzoekers mag dat in elk geval niet. „Op asiel kun je geen jaarlijks getal zetten. Je mag iemand die in zijn of haar land van herkomst wordt vervolgd, niet zomaar terugsturen”, zegt Lieneke Slingenberg, professor migratierecht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. En ook immigranten die vanuit een ander EU-land naar Nederland komen (129.000 in 2022), kunnen niet aan de grens worden geweigerd.

'Richtgetal'

„Het is een richtgetal, want een hard plafond kun je vaak niet waarmaken”, zegt Omtzigt over zijn eigen 50.000. Hij erkent dat er juridische beperkingen bestaan. Als het 'richtgetal' wordt overschreden, wil zijn partij kijken 'naar welke aanvullende mogelijkheden er zijn'. Zo moet er wat Omtzigt betreft worden bekeken of EU-lidstaten elkaars arbeidsmigranten 'onder bepaalde omstandigheden' mogen reguleren en kan een groep 'gelijkgezinde EU-lidstaten' internationale afspraken onder de loep nemen.

„Het vrije verkeer van werknemers heeft in EU-kringen de status van heilige koe, dus inperken wordt moeilijk”, zegt Hans Roodenburg, die in het verleden de kosten van immigratie berekende voor het Centraal Planbureau. „De voorstellen die Omtzigt doet om de intra-EU-arbeidsmigratie te beteugelen lijken op het eerste gezicht wel kansrijk, maar zullen slechts een beperkt effect sorteren.”

Wat betreft asielbeleid wil Omtzigt dat 'in een uiterst geval' een uitzonderingspositie wordt aangevraagd binnen de Europese Unie. Het doet denken aan Denemarken, dat een speciale positie heeft verworven en daarom strenger asielbeleid mag doorvoeren. Asielzoekers moeten er meebetalen aan hun eigen opvang en het land verleent hun nooit een permanente asielstatus: als de situatie in het land van herkomst is verbeterd, moet een vluchteling terug. Het maakte Denemarken minder aantrekkelijk als bestemming, het aantal asielaanvragen nam er sterk af.

„Goed idee”, denkt Roodenburg. „Het immigratiebeleid weghalen bij de EU en weer in eigen hand nemen. Op vrijwillige basis alleen meedoen met goede initiatieven van de EU.”

Maar kan Nederland zomaar overstappen op 'het Deense asielmodel'? „Dat wordt heel ingewikkeld”, zegt Slingenberg. „Denemarken heeft dat aan het begin van de Europese samenwerking bedongen. Als Nederland nu nog zou zeggen 'we willen een opt-out', is het zeer de vraag of andere lidstaten daarmee akkoord zullen gaan.”

Asielstop

Sommige partijen, zoals de PVV, gaan nog verder dan een migrantenmaximum en willen een algehele asielstop. Hongarije voert zulk (omstreden) beleid. Het leidde tot het overtreden van Europese en internationale regelgeving. Zo kreeg het land deze zomer nog een tik op de vingers van het Europese Hof van Justitie vanwege een wet die asielzoekers verplicht om eerst langs het Hongaarse consulaat in Servië te gaan, voordat een asielaanvraag kan worden gestart.

Eerder stelde datzelfde Hof vast dat Hongarije EU-wetgeving had overtreden door asielzoekers vast te houden in een soort niemandsland langs de grens met Servië. Het beleid leverde het land een hoop negatieve publiciteit op en ruzie met tal van lidstaten, maar ook het laagste aantal asielaanvragen van de hele Europese Unie: 44 in heel 2022.

Lunch Update: Dagelijks tijdens de lunch een update van het belangrijkste nieuws. Includes email input field and 'Inschrijven' button.

BEKIJK MEER VAN: Tags for immigratie, werk, migratie, Pieter Omtzigt, Lieneke Slingenberg, Nederland, Denemarken, Hongarije, Servië, Europese Unie.

HET BESTE VAN DE TELEGRAAF: Grid of news snippets including 'Armeniërs in ons land voelen zich in de steek', 'Feyenoordfans verknukelen zich om val van godenzonen', 'Zuid-Afrikaanse mijnwerkers weer vrij na dagenlange gijzeling', and 'Joodse organisaties gelasten activiteiten af: Verhoogd gevoel van onveiligheid'.

VERDER IN HET NIEUWS: Grid of news snippets including 'Buren van piloot (44) die vliegtuig wilde lat...', 'Zonnepaneel Experts Dankzij deze truc zijn zonnepanelen bijna...', 'Je deze winter warmhouden zonder j...', 'OM geeft schoorvoetend toe in...', 'Hamas-terroristen delen gruwelijke details in...', 'Sylvie Meis heeft zwak voor miljonairs: dit zijn een paa...', and 'Sport Pirate [Foto's] Dit is het salaris van André van Duin na 60 jaar...'.

Veilig betalen De Telegraaf WEBSHOP -50% Sinji Torenheater Voor warme en koude lucht, 60° rotatie van de ventilator, Snelle verspreiding van warmte, Elegant ontwerp en gemakkelijk mee te nemen. Price: € 49.99 (€99.99). Includes 'Bekijk nu' button.

Meer van De Telegraaf Webshop

Navigation menu: Nieuws, Entertainment, Vrouw, Wat U Zegt, Sport, Financieel, Lifestyle, Gesponsord.

Services menu: Abonneren, Service, Adverteren, Direct adverteren, Contact, Werken bij, Familieberichten, Apps, De Telegraaf Webshop, De Prijsvergelijker, Mediahuis Nederland sites, Nieuwsbrieven.

Lees de krant Download onze apps. Includes social media icons for Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, WhatsApp, and RSS.

Lunch Update: Dagelijks tijdens de lunch een update van het belangrijkste nieuws. Includes email input field and 'Inschrijven' button.